

Xác Chết Trên Bãi Biển

Thanh Mai

Nhớ lại vào một đêm xa lắc năm 1970, một chiếc xe Jeep đỗ xích trước cổng nhà tôi. Lúc ấy tôi đang phụ coi quán bi da với chị Phương là chị họ. Y sĩ Hà thúc Nhơn ngồi băng trước cạnh tài xế ngoắc tôi ra ngoài hỏi:

- Có ba ở nhà không con? Nói Ba ra ngoài gặp chú một tí.

Tôi vào nhà nói cho ba tôi biết và ba mặc quần áo ra ngoài gặp chú. Thường thì chú Nhơn tới nhà tôi chơi ban ngày chứ ít khi tới vào ban đêm, ngoại trừ cách đây 1 tháng chú tới để ăn bữa tiệc hòa giải ba má tôi tổ chức cho chú và thiếu tá Hiền.

Chú Nhơn làm ở Quân y viện Nguyễn Huệ Nha Trang, khoa Răng-Hàm-Mặt, nổi tiếng phẫu thuật giỏi và tay nghề cao. Chú là người đã cắt Amidan cho 3 chị em tôi. Chú gốc người Phan Rang quen với ba tôi từ nhỏ nên nay là đồng hương; chú đối với ba tôi như người anh, thường tới nhà ăn uống và đánh cờ tướng với ba tôi lắm. Chúng tôi rất thương chú vì... chú trông đẹp trai và cũng hay đùa với chúng tôi. Nhưng nghe ba má tôi nói chú rất nóng tính, đánh cờ với chú cũng phải nhường một nước chứ bị thua hoài là chú nổi cộc.

Chú Nhơn và thiếu tá Hiền làm chung trong bệnh viện, có xích mích với nhau và chú Nhơn thường cho đệ tử mời thiếu tá Hiền đến phòng mình tấn cho một trận. Nghe nói là vì chú ganh tị võ nghệ với ông Hiền. Lần đầu tiên chú đá ông Hiền nhưng ông Hiền né đòn làm chú quê mặt với đàn em. Ông Hiền là cao thủ võ Thiếu Lâm, còn chú Nhơn chỉ là võ giang hồ không bài bản gì cả. Chú Nhơn còn độc thân, có máu liều và tự xưng là anh hùng hảo hán, du đặng giang hồ theo chú dữ lắm. Ông Hiền thì có vợ và đàn con nheo nhóc 6, 7 đứa nên dù giỏi võ hơn nhưng ông phải nhịn mà ăn đòn thù không dám đánh trả.

Ông bà Hiền biết chú Nhơn thường tới nhà tôi chơi và coi Ba tôi như anh nên mỗi lần chú Nhơn kêu ông Hiền tới phòng riêng là bà vợ ông ấy lại nhờ Ba tôi tới can gián mà cứu chồng bà ấy. Ba tôi can được mấy lần nên nghĩ ra cách làm tiệc hoà giải hai bên và chú Nhơn đã đồng ý bắt tay hoà với ông Hiền.

Tối đó Ba tôi ra ngoài gặp chú Nhơn trước cổng và chú chờ Ba tôi đi. Khoảng 2 tiếng đồng hồ sau chú chờ Ba tôi trả về nhà rồi chạy xe đi, trên xe lúc ấy cũng có 4 người kể cả chú. Ba vào nhà mặt trông rất nghiêm trọng, bảo xin lỗi những khách đang chơi bida và đóng cửa quán ngay. Ba Má bàn bạc gì đó rất căng thẳng, bảo tôi và chị Phương kêu xích lô đến nhà thiếu tá Hiền gặp bà ấy và báo là chồng của bà đã bị bác sĩ Nhơn bắn gục ngoài biển trước Dòng Chúa Cứu Thế để bà ra ấy tìm xem may ra có kịp cứu được chồng không. Rồi ba tôi leo cửa sau qua nhà nghỉ dành cho sĩ quan mà ba tôi thường đậu xe Jeep của mình, lái xe qua tiểu đoàn 18 công vụ bên đèo Rù Rì mà Ba tôi là Tiểu đoàn trưởng vào giai đoạn ấy.

Chị Phương và tôi đi cyclo tới cư xá Sĩ quan Lê Văn Duyệt. Lúc ấy trời tối hù sợ lắm nhưng có hai chị em đi với nhau cũng đỡ. Tìm một hồi mới ra nhà và bà vợ thiếu tá Hiền ra mở cửa đón hai chị em tôi với gương mặt rất lo lắng. Tôi vẫn còn nhớ gương mặt ấy, rất đẹp, và trắng xanh có lẽ vì lo sợ cho chồng. Khi nghe chúng tôi báo tin dữ, bà không khóc một tiếng. Chúng tôi vội xin phép ra về thuật lại cho Má tôi biết. Má bảo chú Nhơn có quay lại tìm ba tôi nhưng khi biết ba đã rời khỏi nhà, chú cùng mấy người trên xe có vẻ tức giận và phóng đi mất.

Vài tiếng đồng hồ sau, bà Hiền tới nhà tìm Ba Má tôi và bảo là vẫn chưa tìm ra chồng. Bà muốn hỏi kỹ câu chuyện diễn tiến thế nào. Má bảo là Ba tôi đã lái xe trốn rồi vì sợ chú Nhơn đổi ý quay lại thủ tiêu luôn cả ông. Rồi Má thuật lại cho bà Hiền nghe sự tình mà Ba tôi đã kể lại:

Khi chú Nhơn chờ Ba tôi tới nhà ông Hiền, chú bảo Ba tôi vào kêu ông Hiền ra cho chú gặp có chuyện. Ba tôi vào nhà nhắn lời cho ông Hiền thì bà Hiền có linh tính hay sao đó cản không cho chồng ra ngoài. Vì Ba tôi đã ra mặt hoà giải cho hai bên và cả tháng nay chú Nhơn đâu còn kêu ông Hiền tới đánh nữa nên Ba tôi ý y nói:

- Không sao đâu! Tôi bảo đảm cho.

Khi ông Hiền theo Ba tôi ra ngoài gặp chú Nhơn thì chú ra lệnh:

- Leo lên xe đi.

Thế là ông Hiền và Ba tôi leo lên xe ngồi ghế sau, có hai tên lính ngồi hai bên. Khi xe dừng lại trước bãi biển, mọi người leo xuống xe và đi xuống bãi biển. Ba tôi cứ ngỡ là chú Nhơn đưa xuống biển để nói chuyện ai ngờ

vừa đi gần tới mép nước, chú Nhơn rút súng lục trong túi ra kê vào đầu ông Hiền bắn một phát. Ông Hiền gục ngay tại chỗ! Ba tôi vô cùng bất ngờ và hoảng loạn! Mọi chuyện xảy ra quá nhanh! Tại sao chú Nhơn lại nhẫn tâm giết ông Hiền? Đã hoà rồi mà? Ba càng kinh hoàng hơn nữa khi chú Nhơn quay mũi súng hướng về Ba và nói:

- Còn mày nữa!

Nhưng suy nghĩ sao chú không bắn Ba tôi mà lại cất súng vào túi và kéo Ba tôi chạy trở lại xe. Ngồi trên xe mà hồn vía Ba rụng rời, không ngờ mình suýt bị giết và đồng thời cũng rất lo lắng sợ chú Nhơn đổi ý chờ Ba đi thủ tiêu. Ba bảo nếu thấy chú chờ Ba đi chỗ nào khác Ba sẽ liều mạng nhảy xuống xe chạy trốn chứ không để bị bắn chết. Rất may là chú Nhơn lái xe chờ Ba tôi về nhà và bảo:

- Mày câm miệng không được báo ai biết. Nếu không tao giết mày luôn.

Chắc sau đó chú nghe mấy tên đệ tử xúi giục nên giết luôn Ba tôi để bịt đầu mối nên chú quay xe lại tìm chẳng? Cũng may Ba tôi biết ý nên đã trốn đi.

Bà Hiền nghe Má tôi kể và khóc dữ lắm. Bà báo cảnh sát và cùng họ ra biển tìm kỹ. Mặt trời bắt đầu mọc có chút ánh sáng nên họ tìm ra xác ông Hiền nằm sát mép nước. Thật thương tâm. Tính ra lúc đó ông bà Hiền chắc mới cỡ 35 tuổi. Ông ra đi quá sớm để lại vợ và một bầy con nhỏ. Không biết sau đó họ sống ra sao!

Ba tôi bị quân cảnh bắt ngay sáng hôm đó. Chú Nhơn nghe tin tới đồn Quân cảnh làm loạn đòi giao Ba tôi nhưng Quân cảnh giấu Ba tôi một chỗ khác sợ chú Nhơn diệt nhân chứng. Sau đó chú bị quân cảnh truy bắt bèn nổi loạn tử thủ trong Quân y viện Nguyễn Huệ và bị bắn chết.

Ba tôi thì bị xử ở tù 8 tháng vì tội không đi báo cảnh sát ngay. Dù gì Ba cũng còn mạng để trở về với vợ con chứ như gia đình ông Hiền thì quá tội. Ba Má tôi phân tích cho là chú Nhơn giết ông Hiền có lẽ vì tinh thần của chú có vấn đề. Chú bị bệnh mất ngủ có khi mấy ngày liền ngủ không được, sinh ra căng thẳng và nóng nảy. Ba Má tôi có nhờ người hốt thuốc Nam cho chú uống nhưng chú bảo chỉ giúp được ít ngày rồi mèo vẫn hoàn mèo. Chú kể thường xuyên thức trắng và nếu chớp mắt được chút xíu là mơ đến chuyện đánh đấm!

Chú mất đi, các báo tha hồ thổi phồng đưa chú lên chín tầng mây làm người hùng Hà Thúc Nhơn có công chống tham nhũng nên bị giết. Chú chống tham nhũng có thật hoặc có công đến đâu thì chuyện chú thường xuyên kêu các bác sĩ quân y trong đó có thiếu tá Hiền đến phòng làm việc của chú để hạch sách và đánh đập họ cũng thật không kém.

Tất cả đều nhịn chú vì chú là dân liều mạng mà họ thì có vợ có con. Và chuyện chú đành đoạn bắn chết thiếu tá Hiền là chuyện không thể chấp nhận được. Tôi cứ nghĩ mà thương gia đình con đồng nheo nhóc của bà ấy không biết sống ra sao sau này.

Người ta có lập trang thờ chú trước Ty Thông tin Nha Trang một thời gian. Mỗi lần đi qua tôi đều nhìn vào tấm hình của chú mà tiếc thương chú quá. Trong hình chú rất lãng tử đẹp trai! (Đã bảo tôi háo sắc từ nhỏ mà). Chú là người có tài và sống rất đơn giản. Có phải là chú bị bệnh thần kinh gì đó như trầm cảm mà thời bấy giờ không biết để chữa nên mới làm ra chuyện đau lòng đoạt đi một mạng người có thể là vô tội để phải mất mạng của mình hay không?

* Dưới đây là bài viết của bác sĩ B đã làm sáng tỏ thêm về ông Hà Thúc Nhơn mà Thanh tin là rất trung thực. Cảm ơn Judy đã tìm ra cái link này, giúp chị hiểu thêm nhiều điều.

Hồi ký của Bác sĩ B:

Cuộc nổi loạn ở Quân Y Viện Nguyễn Huệ, Nha Trang năm 1970

..Tôi được thăng cấp y sĩ đại úy trong tháng đầu của khóa tu nghiệp nhãn khoa tại Tổng Y Viện Cộng Hòa. Con gái út, H, sinh ngày 13 tháng 4 năm 1969, 3 tháng trước khi tôi mãn khóa. Tôi được được chuyển ra quân y viện Nguyễn Huệ Nha Trang trong mùa hè năm này. Y sĩ trung tá Phùng Quốc Anh, Y sĩ trưởng quân y viện, bổ nhiệm tôi làm y sĩ trưởng phòng nhãn khoa, chung văn phòng và chung bệnh xá với khu tai-mũi-họng (viết tắt là TMH) do một y sĩ trung úy làm trưởng phòng. Trước đây mấy tháng, 2 khu này nhập chung thành khu Tai-Mắt-Mũi-Họng do một mình y sĩ đại úy Hà Thúc Nhơn làm trưởng phòng kiêm y sĩ điều trị.

Trên nguyên tắc thì tôi tới để nhận chức trưởng phòng nhãn khoa nhưng trên thực tế thì là trình diện với y sĩ đại úy Hà Thúc Nhơn. Đây là một phức tạp vượt quá tầm chịu đựng của tôi, vượt quá khả năng giải quyết của y sĩ trung tá y sĩ trưởng và cũng là một kỳ dị chưa từng xảy ra trong bất cứ quân y viện nào của thế giới tự do. Tôi xin dành nhiều trang cho mục này, trước tiên là sơ lược tiểu sử của bác sĩ Nhơn.

Y Sĩ Đại Úy Hà Thúc Nhơn:

Anh Nhơn kém tôi chừng 3 tuổi, nhập trường quân y cùng với tôi năm 1957 và ra trường năm 1964, trước tôi 2 năm. Anh có vẻ đẹp của một trượng phu thời đại. Cao chừng 1.72m. Nặng độ 125lbs. Nước da đậm. Mặt dài. Mắt sáng. Miệng cười có duyên. Bắp thịt nở nang, rắn chắc. Đi đứng nghiêm trang, luôn luôn nhìn thẳng về phía trước nhưng không bỏ sót những gì diễn ra hai bên đường. Tài năng: rất thông minh, nhớ dai, học rộng, hiểu nhiều. Anh là cựu sinh viên nội trú, thông thạo nhiều khoa chuyên môn như giải phẫu tổng quát, mắt, tai-mũi-họng, bệnh ngoài da và bệnh nội khoa. Anh chơi đàn guitar classic khá hay, đánh cờ tướng rất giỏi, võ nghệ cao cường gồm các môn judo, võ tẩu, võ Bình Định. Tính tình: Rất đa nghi, khi đã nghi ngờ ai thì người đó rất khó biện bạch. Tự kiêu cực độ; anh tự coi mình giỏi hơn bất cứ ai về bất cứ phương diện gì. Hiếu thắng cực kỳ; nếu thua ai điều gì thì người ấy sẽ bị hạ nhục, sẽ bị đánh và có thể bị giết. Anh không trực tiếp nhận tiền hối lộ của ai nhưng lại coi những việc như làm hồ sơ giả mạo cho em ruột hoãn dịch, giúp đỡ bất hợp pháp cho đàn em để chúng hầu hạ mình, là những việc quang minh chính đại. Anh nghĩ rằng anh được quyền làm những việc phi pháp ấy vì chúng không trực tiếp dính dáng đến tiền hối lộ. Cái tính tình kỳ quái ấy là mầm mống gây tai họa cho anh và cho những người làm việc chung với anh. Anh là một người có bệnh tâm trí (psychiatric patient) mà tới nay chưa ai định bệnh rõ ràng ngoài triệu chứng paranoid. Có hàng trăm chuyện kỳ về anh nhưng tôi chỉ kể một vài chuyện điển hình mà rất nhiều người trong giới y khoa đã biết. Tôi sẽ tả thực chất của những việc này tuy không nhớ rõ thời điểm đã xảy ra.

1/ **Thủ đoạn lòe thiên hạ:** Kỹ thuật này của Nhơn rất cao. Anh khoe rằng anh là cháu của ông Hà Thúc Ký, một chính trị gia có nhiều uy tín và thế lực đương thời; không ai biết là thật hay giả. Có một lần, anh tình cờ chữa được bệnh thương hàn cho bà quản gia của trung tướng Nguyễn Văn Vỹ, đương kim bộ trưởng quốc phòng. Ông bà Vỹ mời anh về nhà dùng cơm gia đình rồi chụp chung một tấm hình kỷ niệm. Anh đem hình ấy ra khoe rằng anh là em kết nghĩa của tướng Vỹ.

2/ **Thầy bắt nhân trò bắt nghĩa:** Patron de thèse của anh là giáo sư Nguyễn V. U., trưởng khu ngoài da Bình Dân bệnh viện. Ông thầy này ưa nịnh và thích nhận quà vật của sinh viên để sửa luận án cho họ. Nhơn không ưa điều đó nên bản thảo luận án của anh đã nộp cho thầy từ cuối năm thứ 5 y khoa mà 2 năm sau khi anh ra trường vẫn chưa được sửa. Một hôm anh từ Nha Trang về Saigon, tới tận phòng mạch tư của thầy chất vấn: *"Xin thầy cho một cái hẹn nhất định. Một, hai hay 3 năm nữa cũng được, miễn là em khỏi phải đi lại mất công"*. Thầy U giận quá mắng rằng: *"Anh ra lệnh cho tôi phải không?"*. Nhơn dần từng tiếng: *"Thầy bắt nhân thì đừng trách học trò bắt nghĩa!"*. Rồi anh tặng thầy một cái bọp tai nẩy lửa. Thầy U thưa lên khoa trưởng. Khoa trưởng chuyển lên Cục trưởng quân y. Sự việc rồi cũng chìm xuống và Nhơn không bao giờ có luận án bác sĩ.

3/ **Cái bọp tai dần mặt:** Có lần Nhơn được nhập viện trong khu nội khoa của tổng y viện Cộng hòa. Buổi tối anh mặc quân phục, đeo lon đại úy, mang dép Nhật, áo bỏ ngoài quần, đi rong chơi trong vườn. Anh thượng sĩ thường vụ của y sĩ đại tá chỉ huy trưởng tổng y viện đi tuần bắt gặp (nhưng không quen biết anh), nhìn anh từ đầu xuống chân rồi khiển trách: *"Đại úy cao bồi quá! Yêu cầu đại úy về phòng nghỉ để tôi khỏi phải áp dụng"*

quân kỹ". Sáng hôm sau Nhơn mặc quân phục chỉnh tề, xách cổ viên thượng sĩ thường vụ tới trước mặt y sĩ đại tá, kể qua sự việc đêm qua rồi nói: "*Anh không biết dạy thuộc cấp để nó hỗn với tôi. Tôi tát nó cú này để dẫn mặt anh!*". Rồi anh tát thật mạnh khiến thượng sĩ ngã dúi vào lòng y sĩ đại tá.

4/ **So chương lục:** Một lần Nhơn cùng vài đàn em tới uống cà phê tại một quán cóc ở bãi trước của biển Nha Trang và thấy một võ sĩ Tàu gốc Chợ Lớn đang biểu diễn võ nghệ ở đó. Nhơn ngứa mắt, mỉm cười, tới bắt tay hắn nhưng kỳ thực là bóp mạnh bàn tay hắn cho bõ ghét. Ngờ đâu tên này võ nghệ quá cao cường, gồng mình bóp lại. Đồi bên đứng tấn chừng 5 phút thì Nhơn yếu thế, toát mồ hôi hột... Hắn cúi đầu chào theo kiểu võ sĩ đạo rồi tiếp tục ngồi uống bia, mặt tỉnh bơ. Nhơn đứng dậy về quân y viện mặc quân phục, đeo súng colt ra tìm thì hắn đã chuồn về Saigon rồi. Làm Nhơn mất mặt kiểu ấy tức là đeo án tử hình trên người. May mà không có án mạng xảy ra.

5/ **Bắt gọn quân thù:** Việc này xảy ra 6 tháng trước khi tôi được chuyển ra Nha Trang. Anh tiểu đội trưởng dân vệ của xã Nha Trang Tây vốn có hiềm khích với bs Nhơn, tìm cơ hội mó dái ngựa. Một hôm chị của Nhơn từ Phan Rang ra ngủ đêm tại nhà một người bạn trong xã mà không trình báo với ban an ninh xã. Anh này mượn cơ xét sổ gia đình, định bắt bà chị về trụ sở lúc nửa đêm để làm Nhơn mất mặt. Nhơn được đàn em mật báo liền tới phục kích. Khi tiểu đội dân vệ vừa bước qua rào vào sân sau thì Nhơn ụy hiếp bằng một tràng súng M16 bắn chỉ thiên trên đầu rồi trói toàn bộ tiểu đội bỏ lên xe hồng thập tự mang về nhốt tại phòng ngủ của những y sĩ độc thân trong quân y viện. Sáng hôm sau đại tá tỉnh trưởng tới can thiệp thì bị Nhơn mắng rằng: "*Thượng bắt chính thì hạ tắc loạn. Các ông không nghiêm chỉnh để cấp dưới những nhiều dân*". Tội nghiệp y sĩ trưởng phải dàn xếp mãi mới êm. Sau vụ này danh tiếng của Nhơn tại Nha Trang nổi lên như cồn.

6/ **"Moi" húc đít:** Những chuyện trước tôi chỉ nghe kể lại. Chuyện này, xảy ra vào mùa hè năm 1970, thì có gia đình tôi chứng kiến. Nhơn thường tổ chức những buổi tắm biển ngoài đảo rất thú vị: dùng thuyền máy của dân chài xóm Bồng chở vài y sĩ, dược sĩ và đàn em ra bãi cát của những đảo ngoài khơi Nha Trang ngày thứ bảy từ sáng tới tối mới về. Trên thuyền có ba hoặc bốn người thuyền chài đánh cá và làm món ăn. Những người khác thì tắm trên bãi hoặc theo thuyền đi bắt cá. Dân chài xóm Bồng chịu ơn Nhơn rất nhiều (làm hồ sơ giả cho họ miễn dịch). Hôm đó gia đình tôi đi theo đoàn ra đảo Hòn Yến. Bốn giờ chiều, Nhơn lái xe jeep chở gia đình tôi từ xóm Bồng về nhà. Tới trước cửa Tháp Bà thì gặp một xe Simca màu trắng, mang số dân sự, đậu chổng đít ra giữa đường. Có thể lái vòng sang bên trái để tránh nhưng Nhơn không làm vậy. Anh bóp còi. Tài xế xe Simca (mặc thường phục) định de xe vào lề đường nhưng bà chủ xe, lúc đó đang mua bưởi ở lề đường, vẫy tay bảo hắn: "*mặc kệ nó!*" Nhơn nói với tôi: "*minh gặp một bà lớn ở Sài Gòn ra nghỉ mát đây. Để moi húc đít!*". Tôi chưa kịp phản ứng thì anh đã rồ máy xe jeep húc mạnh vào xe Simca làm móp đuôi xe. Bà chủ xe chạy tới trước mặt anh và mắng rằng: "*Mày có biết xe này của ai không?*" Nhơn nắm hai tay, mắt nảy lửa, đi từng bước tới gần bà. Tôi vội vã đứng chặn trước mặt anh, năn nỉ: "*Xin anh bớt giận, đừng để gia đình tôi liên lụy*". Anh tài xế đẩy nhẹ bà chủ vào xe Simca rồi lái đi.

10 giờ sáng thứ hai, Nhơn được y sĩ trưởng mời lên văn phòng nói chuyện. Lúc trở về khu nhãn khoa, anh tươi cười nói với tôi rằng: "*Cái xe Simca chiều hôm thứ bảy là xe của Chuẩn tướng Phạm Văn Phú, tư lệnh Lực Lượng Đặc Biệt. Tướng Phú vừa gọi điện thoại tới xin lỗi, nói rằng vợ ông không biết moi và muốn xử hùê. Ông còn mời moi chiều nay tới nhà ăn cơm*". Tôi khuyên anh nên thận trọng thì anh đáp: "*Quan Văn Trường đơn đao phó hội mà! Sợ gì!*". Tối hôm đó Nhơn ăn cơm tại nhà tướng Phú và trở về bình an.

.....

Trên đây là sơ lược một vài chuyện để biết qua về con người của bs Hà Thúc Nhơn trước khi tôi nói về **cuộc nổi loạn của thương bệnh binh quân y viện Nguyễn Huệ** do anh khởi xướng và cầm đầu cuộc nổi loạn của thương bệnh binh Nguyễn Huệ Nha Trang. Tôi sẽ kể rất chân thật, ngoại trừ ngày tháng của biến cố thì tôi không nhớ rõ vì sự việc đã xảy ra hơn 40 năm rồi. Những ai chưa tin thì nên tham khảo với hàng chục y sĩ, y tá làm việc trong quân y viện Nguyễn Huệ trong thời gian đó, nhiều người trong nhóm này hiện vẫn còn sống tại hải ngoại. **Không nên tham khảo qua báo chí (quốc nội và ngoại quốc), họ chỉ nghe lóm từ bên ngoài QYV** hoặc phỏng vấn trúng những thương bệnh binh hùa theo bs Nhơn làm loạn. Tôi không được biết một tờ báo (quốc nội hay ngoại quốc) nào lấy tin tức do phỏng vấn những y sĩ và y tá am hiểu sự việc trong QYV Nguyễn Huệ. Những luật sư bào chữa cho những nghi can và những thẩm phán quân sự là những người biết rõ nhất nhưng họ vì tôn trọng nghề nghiệp, không muốn tiết lộ hồ sơ tư pháp ra công chúng. Sau năm 1975,

Việt cộng bảo quản hồ sơ của vụ này nhưng không biết họ còn giữ được bao nhiêu vì họ cũng đang lợi dụng vụ HTN để che lấp bớt cái nạn tham nhũng nhất thế giới của họ.

Nguyên nhân:

Bác sĩ Nhơn dùng thiếu tá Đặng Mai, quản lý quân y viện Nguyễn Huệ, làm cái nòng cho cuộc nổi loạn này. Mùa xuân năm 1970, cục Quân y chuyển bs Nhơn lên một đơn vị không quân trên Pleiku và cử một y sĩ trung úy làm trưởng phòng TMH và tôi làm trưởng phòng nhân khoa như đã nói ở trên. Nhơn không biết chắc chắn ai chủ mưu trong việc chuyển anh lên Pleiku, chỉ nghi thiếu tá Mai đã báo cáo lên về Cục và bắt đầu ghét ông Mai từ đó. Anh xé sự vụ lệnh và ép y sĩ thiếu tá trưởng phòng nội khoa phải nhập viện anh vào trại này như một bệnh binh. Hồ sơ bệnh lý của anh do anh viết, đình bệnh và điều trị do anh bịa ra, y sĩ điều trị cho anh chỉ được ký vào hồ sơ mỗi ngày. Y sĩ trưởng quân y viện và Cục quân y biết điều này nhưng không có cách giải quyết dứt khoát. Trên giấy tờ thì Nhơn là bệnh binh của trại nội khoa nhưng trên thực tế thì anh hành sự như một bác sĩ cố vấn cho phòng Tai-Mắt-Mũi-Họng. Anh lui tới trại này mỗi ngày, kiểm soát công việc của tôi và của y sĩ TMH, khi rảnh rỗi thì xách xe jeep của y sĩ thiếu tá chỉ huy phó đi dạo phố với mấy đàn em.

Thỉnh thoảng anh nhập viện một người quen, chữa trị hoặc mổ cho họ rồi cho họ xuất viện, nghỉ 29 ngày tái khám v... v... Tôi và bs TMH phải ký vào tất cả những giấy tờ bất hợp pháp ấy. Em trai út của Nhơn là Hà Thúc Mùi (thường dân), hồi còn nhỏ bị gãy xương cánh tay nhưng đã hoàn toàn bình phục. Nhơn ép y sĩ giám định ngoại khoa và y sĩ thiếu tá Trần K D, chủ tịch hội đồng miễn dịch phải cho hắn miễn dịch vĩnh viễn, nhưng hai người này không dám làm liều, chỉ cho nghỉ 29 ngày tái khám. Nhơn, một mặt đe dọa tính mạng của 2 bác sĩ này, một mặt chuẩn bị làm hồ sơ nhân khoa giả mạo cho Mùi. Một người em ruột nữa của Nhơn (tôi không nhớ tên, hình như tên là Hà Thúc Phương) là trung úy Bảo An Đoàn, cũng được Nhơn nhập viện, mổ glaucoma giả tạo (bằng cách đục một lỗ nhỏ trên tròng đen) rồi làm hồ sơ đưa ra hội đồng y khoa để phân loại 3. Tôi bị ép buộc ký vào hồ sơ bất hợp pháp đó và đưa ra hội đồng y khoa vì tôi là giám định viên nhân khoa chính thức. Chưa kịp đưa ra hội đồng thì cuộc phản loạn xảy ra.

Tôi báo cáo lên y sĩ trưởng tất cả những hồ sơ giả mạo (cho em ruột và cho những người quen của Nhơn) thì ông nói rằng: "*Tạm thời như vậy. Chờ giải quyết sau*". Tình trạng "tạm thời" này kéo dài cả năm. Tôi hỏi Cục có biết việc này không thì được trả lời rằng: "Đã biết và đang tìm cách giải quyết ổn thỏa". Chúng tôi tuyệt đối không biết tới lúc nào mới được giải quyết ổn thỏa. Vài y sĩ đã lãnh bọp tai. Riêng tôi, vì tính tình thẳng thắn bộc trực, vì gia đình đông con, vì chưa dám làm điều gì ngược với ý của Nhơn và vì đã chịu (bất khả kháng) hứa giúp Nhơn đưa người em ra hội đồng y khoa nên rất được Nhơn trọng nể. Ai được Nhơn trọng nể cũng phải nhớ kỹ rằng bất cứ lúc nào làm việc gì bất lợi cho anh cũng sẽ ăn đòn.

Đầu năm 1970, tất cả những đại úy có 6 năm thâm niên quân vụ trong quân y viện đều được vinh thăng thiếu tá trừ Nhơn. Anh về phòng I bộ Tổng Tham Mưu điều tra (theo lời anh kể) thì biết rằng vì một lời phê không thỏa đáng của thiếu tá quản lý Đặng Mai mà anh không được thăng cấp. Thiếu tá Mai chính thức bị coi là kẻ thù của anh từ thời điểm này. **Bác sĩ Nhơn bắt đầu phát động cuộc bài trừ tham nhũng trong quân y viện Nguyễn Huệ** bằng cách loan tin thiếu tá Mai ăn bớt tiền ẩm thực của thương bệnh binh, nhưng thực ra chỉ vì tư thù cá nhân. Việc ẩm thực của thương bệnh binh đã được giao cho một nhà thầu. Thiếu tá Mai (gia đình sống trong khuôn viên của quân y viện) chỉ lấy cơm thừa canh cặn của thương bệnh binh để nuôi chừng mười con heo lớn nhỏ tại căn nhà ở góc trái phía tây của bệnh viện. Đàn em của Nhơn bắt đầu đi rí tai trong các trại bệnh. Những thương bệnh binh nhẹ sắp được xuất viện về đơn vị tác chiến thì hưởng ứng nhiệt liệt. Một số khác theo đóm ăn tàn. Hàng trăm người còn lại thì ngồi chờ coi màn chót của vở tuồng.

Diễn Tiến của Cuộc Nổi Loạn:

Tôi sẽ tả rất chính xác thực chất của cuộc nổi loạn. Ngày giờ của từng sự việc nhỏ thì tôi không nhớ rõ vì sự việc đã xảy ra 40 năm rồi. Chừng 10 ngày trước ngày nổi loạn, Nhơn dẫn vài đàn em tới nhà của thiếu tá Mai bán chết vài con heo rồi cho khiêng về trại nội thương làm thịt khao quân. Anh nói với tôi rằng: "*Từ ngày mai, mỗi ngày moi chỉ bán 1 con để terreur hắn*". Tối hôm đó thiếu tá Mai bí mật đến nhờ tôi đi theo bs Nhơn mỗi khi anh bán heo để che chở cho vợ con ông khỏi bị lạc đạn. Tôi nhận lời ông và đi theo Nhơn 3 lần bán heo kế tiếp. Sau này tôi mới biết báo chí Sài Gòn đăng tin tôi như một quân sư đi theo Nhơn bán heo của tham nhũng.

Vài tờ báo khác đăng trái ngược rằng tôi là một tham nhũng trà trộn vào hàng ngũ cách mạng. Không một tờ báo nào thông tin khách quan cho độc giả.

Đêm thứ sáu trước ngày nổi loạn, Nhơn cho đòi thiếu tá Mai lên phòng y sĩ trực nói chuyện. Thiếu tá Mai nhấn tôi có mặt để che chở cho ông. Nhơn và tôi ngồi đối diện trước 1 cái bàn có 2 ly cà phê đen do Nhơn pha sẵn. Ông Mai vừa vào thì Nhơn dần khẩu súng colt xuống bàn và ra lệnh cho ông quỳ xuống. Ông răm rất tuân theo. Trông ông già cả, đạo mạo, đeo lon thiếu tá mà quỳ trước 2 đại úy, tôi hết sức mỉa lòng nhưng không dám bộc lộ sự tức động của mình. Nhơn nhắc mũ của ông lên, bóc 3 lon thiếu tá trên mũ và trên cổ áo ra, ghè bẹp bằng báng súng lục và chửi ông rất thô tục. Khi Nhơn chửi mỗi mồm thì tôi xin cho ông về.

Vài ngày sau, Nhơn tới văn phòng thiếu tá Mai. Thiếu tá Hiền, trưởng ban tâm lý chiến của quân y viện và là bạn thân của ông Mai, tới ngăn cản. Hai người đấu võ Tàu với nhau. Võ nghệ của Hiền thua Nhơn một bậc nhưng vì đêm trước Nhơn uống thuốc ngủ quá dose (Nhơn tự kê toa thuốc tâm trí cho mình, Thorazine và valium, liều thuốc không cố định, nặng nhẹ bất thường tùy theo độ mất ngủ) nên bị Hiền đá ngã. Cú đá này là bản án tử hình mà Hiền không ngờ.

Còn một vở tuồng nữa, tuy không liên quan tới việc nổi loạn nhưng màn chót xảy ra dăm ngày trước lúc nổi loạn và phản ánh chân tướng của Nhơn nên tôi thấy rất cần trình bày ở đây:

Nhơn yêu cô dược sĩ hôn thê ở Sài Gòn bằng một mối tình vừa lãng mạn vừa tha thiết. Cô này rất lười uống thuốc. Mỗi lần cô bệnh thì anh kê 2 toa thuốc giống hệt nhau: cứ em một viên thì anh một viên! Làm sao cô từ chối nổi! Hồi xưa, anh đã từng bị bệnh giang mai (syphilis) và đã chữa khỏi nhưng anh vẫn sợ rằng con của anh sinh ra sau này có thể bị bệnh tim bẩm sinh. Anh không ngại cho đứa con xấu số bằng ngại cho người yêu phải sinh con xấu số. Anh phải thí nghiệm! Trước đây 10 tháng, anh dụ một cô gái 19 tuổi vào ngủ tại phòng y sĩ trực một tuần, căn đúng tuần rụng trứng của cô. Anh sẽ dùng đứa con hoang này để thử nghiệm: nếu nó bình thường thì anh mới yên trí để cô hôn thê lý tưởng của anh sinh con sau này.

Bố cô gái (đã mang bầu) ép anh cưới nhưng anh một mực từ chối. Ông bèn đưa con gái vào Sài Gòn sanh ở một nơi bí mật và tiếp tục dùng đứa hài nhi làm áp lực buộc anh phải cưới con gái mình. Anh sai đàn em về Sài Gòn bắt đứa hài nhi về cho anh thí nghiệm nhưng vô hiệu quả. Anh càng điên thêm!

Đêm xảy ra án mạng: (đã được kể chi tiết trên đây)

Tôi là y sĩ trực trong đêm này. Tôi không biết có phải Nhơn chọn đêm này để dùng tôi như một nhân chứng hay không. Cũng không biết Nhơn dùng xe jeep chở 2 đàn em tới nhà thiếu tá Hiền, giả vờ giảng hòa và mời Hiền đi ăn tối. Vợ của Hiền nghi ngại nhưng chồng quyết tâm đi theo: được giảng hòa với bs Nhơn thì còn gì quý cho bằng!

Lúc 12 giờ đêm, Nhơn đánh thức tôi dậy. 2 ly cà phê đen nóng hổi để trên bàn. Nhơn nói đồng dục và đánh thép với tôi: "Moi vừa bắn chết thằng Hiền trên bãi biển! Tôi nó đáng chết!". Tôi lạnh cả người, không nói được câu nào. Sau đó anh bắt đầu ra huấn thị cho tôi: "Sáng mai quân cảnh tư pháp sẽ tới lấy khẩu cung. Nhờ anh khai rằng anh tuyệt đối không thấy tôi rời khỏi bệnh viện trong đêm này". **Chữ nhờ của Nhơn có nghĩa là nếu không vâng lời moi thì sẽ xơi kẹo đồng!** Chỉ trong vòng 10 giây mà tôi sáng tác được một câu trả lời vừa làm Nhơn hài lòng vừa cho tôi thêm thì giờ nghĩ kế thoát thân: "Tôi sẽ cố gắng". Đêm ấy tôi thức trắng đêm và nghĩ được một câu vừa thoát được tội khai gian vừa khỏi phải xơi kẹo đồng của Nhơn. Câu đó là: "Đêm qua tôi rất bận, phải xuống các trại bệnh nhiều lần. Mỗi lần tôi trở về phòng y sĩ trực thì lại thấy bác sĩ Nhơn".

Sáng hôm sau, tử khí bao trùm quân y viện. Chừng 9 giờ sáng thì quân cảnh tư pháp tới hỏi cung. Tôi đem câu tử ra sài. Tôi khai khá lớn để một đàn em của Nhơn dính ở ngoài phòng có thể nghe được. Quả nhiên, khi xong việc, Nhơn không cần hỏi lại tôi đã khai những gì, chỉ gật đầu nói: "Tạm được!". Sau này tôi mới nhận ra rằng câu tử đó chưa perfect. Đáng lẽ phải khai y hết lời Nhơn dạy để bảo vệ tính mạng mình trước đã; Rồi sau phản cung mấy hồi. Lời khai trước họng súng có giá trị gì đâu!

Trong lúc tôi khai với quân cảnh tư pháp thì vợ tôi tới tìm tôi về, nói dối rằng con ốm. Nhơn không cho gặp tôi và bảo nàng về đem con tới cho anh chữa. Tối hôm đó Nhơn không cho tôi về và còn dọa rằng: "Moi đã dặn chị đóng cửa cẩn thận phòng ngừa kẻ gian ném lựu đạn vào nhà!"

Sáng hôm sau (ngày thứ nhì sau khi Hiền chết), không có y sĩ nào hiện diện ngoài Nhơn và tôi. Bác sĩ Nguyễn T.T. trực đêm trước đã về nhà. Chỉ y tá trực đêm trước mới có mặt mặt trong ngày này. Cửa kho súng đã bị phá. Súng được phát hết cho thương bệnh binh. Có súng carbin, M16, trung liên, đại liên, súng cối 60 ly. Cổng chính đã đóng lại, có dăm bệnh binh canh gác. Tại 4 bức tường có bệnh binh bác ghé đứng canh. Bên ngoài có xe tăng đậu và lính đội mũ sắt bao vây tứ phía.

Tới xế trưa thì tôi gặp một trường hợp điển hình của bệnh ruột dư. Tôi mừng quýnh, xin Nhơn cho tôi dùng xe hồng thập tự chuyển bệnh sang bệnh viện dân sự Nha Trang. Xe vừa qua khỏi quân y viện một block thì bị bao vây bởi một xe thiết giáp chặn đường và nhiều lính chĩa súng vào tôi. Họ khám người tôi rồi mời tôi lên xe jeep, lái về phòng hành quân của tiểu khu Khánh Hòa.

Trong phòng có 5 người ngồi chờ sẵn. Chuẩn tướng Võ Văn Cảnh, tư lệnh sư đoàn 23, thiếu tướng Đoàn Văn Quảng, tổng trấn quân trấn Nha Trang, đại tá Lý Bá Phẩm, tỉnh trưởng Khánh Hòa, một thiếu tá và một đại úy (tôi không nhớ tên). Tôi được mời ngồi ghế, uống nước trà và hút thuốc lá. Tướng Quảng hỏi tôi về tình hình trong quân y viện. Tôi báo cáo mọi chi tiết về an ninh và bệnh trạng của thương bệnh binh. Tướng Quảng nói với tôi bằng một giọng ôn tồn, nghiêm trang và thành thật: *“Giờ này không có bác sĩ nào dám vào bệnh viện. Chúng tôi nhờ bác sĩ trở lại đó để lo sức khỏe cho thương bệnh binh. Nếu có một bệnh nhân nào thiệt mạng vì thiếu điều trị thì hậu quả sẽ không thể lường trước được”*. Chữ nhờ của tướng Quảng giống chữ nhờ của Nhơn ở chỗ chúng đều là lệnh nhưng khác ở chỗ lệnh của tướng Quảng là lệnh quân kỷ, nếu trái lệnh thì phải phạt quân kỷ, còn lệnh của Nhơn là lệnh giang hồ, nếu trái lệnh thì lãnh kẻo đồng. Tôi hoan hỷ vâng lời.

Sự can đảm, lòng tự ái và lương tâm nghề nghiệp của tôi cao hơn tính mạng của tôi trong lúc này. Tướng Cảnh mời tôi thêm một điếu thuốc nữa. Đại tá Phẩm đưa chân tôi ra tận xe jeep. Xe ngừng cách quân y viện 1 block, chỗ khuất dạng bệnh viện. Khi tôi tới cổng thì một bệnh binh reo lên: *“Bác sĩ B đã về!”*. Nhơn hỏi tôi chuyện gì xảy ra. Tôi trả lời thành thực mọi chi tiết. Giờ này thì một lỗi lầm nhỏ cũng có thể thiệt mạng. Nếu tiền hậu bất nhất thì sẽ bị nghi ngờ nên tôi chỉ nói toàn sự thật. Nhơn gật đầu bảo tôi: *“Anh coi phần chuyên môn. Việc phòng thủ đã có tôi. Họ dụ tôi đầu hàng nhưng **tôi chỉ tin cậy có tướng Vỹ. Tôi chỉ đầu hàng với tướng Vỹ.**”*

Đêm này tôi cũng không ngủ. Chiều hôm sau (ngày thứ 2 của cuộc nổi loạn), tôi lại gặp một bệnh có triệu chứng đau ruột dư nhưng không rõ ràng. Tôi kiếm cơ để thoát ra ngoài vì tình thế đã quá nguy hiểm. Có thể chết vì đạn bên ngoài, cũng có thể bị Nhơn nghi ngờ thanh toán. Rất may, Nhơn lại cho tôi ra. Có lẽ anh tưởng tôi lại trở vào như lần trước. Một xe jeep đón tôi về tiểu khu để xe hồng thập tự đi thẳng tới bệnh viện dân sự. Vẫn 5 người cũ nhưng lần này không ai hỏi tôi điều gì. Tướng Quảng cảm ơn tôi rồi nói với đại tá tỉnh trưởng: *“Anh Phẩm đưa bác sĩ B về nghỉ. Đêm nay chưa an toàn để ông về với gia đình”*.

Đại tá Phẩm đưa tôi về tư thất của ông ngay trong tòa tỉnh. Ông bảo tôi cứ yên tâm, ông sẽ cho người báo cho vợ tôi biết hết sự việc. Vợ ông sai người sửa soạn cho tôi tắm. Tắm xong tôi được ăn một bữa cơm ngon nhất trong nhiều ngày. Có cá nướng, rượu vang và chim câu hầm bát bửu. Có lẽ là thức ăn mà bà đã nấu để đãi hai ông tướng và còn dư. Tôi ăn ngon lành rồi uống 10mg valium mà tôi đã lấy trong tủ thuốc trực. Suốt cả đời, tôi chỉ uống chừng 15 viên valium, viên này là viên thứ nhì. Tôi ngủ một giấc sâu như chết. Tỉnh dậy, ăn một bữa cơm thịnh soạn nữa rồi bà Phẩm gọi xe jeep đưa tôi về nhà lúc trời đã nhá nhem tối, buổi tối của ngày hôm sau.

Tôi ngủ một giấc ngon lành nữa tại nhà, không biết việc gì đã tiếp tục xảy ra trong QYV Nguyễn Huệ. Buổi sáng tôi tới QYV thì quan tài của Nhơn đang nằm ở văn phòng y sĩ trưởng, có 2 người em trai và chị của anh túc trực ở đó. Có 8 y sĩ di quan cho anh kể cả tôi.

Tôi gần như không làm việc chuyên môn trong những ngày sau biến cố này. Toàn là cung khai, cung khai và cung khai. Tôi đã khai tổng cộng 1000 trang đánh máy cho gần một chục cơ quan: Quân cảnh tư pháp, tòa án quân sự Nha Trang, nha Quân Pháp, Cục Quân y, Bộ Tổng Tham Mưu, Bộ Quốc Phòng, Giám Sát Viện. Chi tiết tôi khai trong tất cả các cơ quan ấy đều giống nhau trừ lời khai đầu tiên của tôi với quân cảnh tư pháp trong QYV Nguyễn Huệ vì tôi đã phản cung ngay sau khi Nhơn chết. Lời phản cung của tôi được pháp luật che chở vì đã khai trước họng súng. Hồ sơ gian mà tôi đã ký cho người em ruột của Nhơn ra hội đồng miễn

dịch là điều tôi lo ngại nhất thì lại bị hỏi rất sơ sài. Có lẽ chính quyền khờ vì báo chí vẫn còn xuyên tạc rằng bs Nhơn chết vì chống tham nhũng.

Điều mà tôi coi thường nhất là vụ em trai của hôn thê của Nhơn thì lại bị khai gần 50 trang. Nhơn ép Y sĩ thiếu tá Trần K. D., chủ tịch hội đồng hoãn dịch, cho em này được hoãn dịch 29 ngày tái khám, cốt trì hoãn quân dịch để em có thì giờ lên máy bay đi Pháp du học nhưng em bị chặn tại phi trường Tân Sơn Nhất vì, nghe đồn, có việc chia chác không đều tại Sài Gòn. Hồ sơ y khoa của em tại Nha Trang thuộc ban nội khoa. Tôi chỉ bị Nhơn ép buộc viết trong hồ sơ vài chi tiết về đáy mắt (fond d'oeil) mà không được thấy bệnh nhân.

Chỉ một câu hỏi: "*Bác sĩ nhận được bao nhiêu tiền để coi đáy mắt cho người sinh viên này?*" mà tôi đã tốn cả mấy tuần lễ mới thoát khỏi nanh vuốt của pháp luật. Nghe nói vụ này là **một trong những lý do mà anh D đã quân trí tự tử** (Cuối năm 1971, trước khi từ giã Nha Trang về Saigon, tôi tới nhà anh D thấp 3 nén hương tưởng niệm trước bàn thờ của anh. Tôi lạy anh 3 lạy. Chị D trả lễ tôi một lạy. Chị thùy mị, trầm tĩnh, nghiêm trang, rất xứng đôi với anh D). Về tội tòng phạm phản loạn và tòng phạm bắn gia súc tại nhà TT Mai thì tôi phải tay dễ dàng nhờ lời khai trung thực của ông Mai, của tướng Quảng, tướng Cảnh và đại tá Lý Bá Phẩm. **Tôi phải sống cô lập trong quân lao 10 tháng để khai gần 1000 trang đó, mỗi tháng chỉ được về thăm gia đình 1 ngày.**